

Paranın asıl kullanımı yapmak istemediğiniz bir işi reddetme özgürlüğü. Bunun için bir kenarda birkaç ay, birkaç yıl veya ömür boyu *eyvallah* etmeyecek kadar paranız olmalı. Bunu sağlamaksa çoğu insan için imkansız. *Eyvallah etmeyecek* kısmını geçtik, insanların ekseriyeti aydan aya bütçesini borçla çeviriyor. Modern dünya özgürlüğün de sadece kokusu ve görüntüsüyle idare etmenize izin veriyor, *hepiniz özgürsünüz* diye bağırıyor, *istediğinizi yapabilirsiniz*.

Yapamazsınız. *Yapmak istemediğin işi yapmamak* çoğu insanın alabileceği bir risk değil. Bu *zengin* sayılabilecek çoğu insanca bile göz alınamaz. Aylık gelirin bilmemnekadar dahi olsa, ödenecek borcun ve alınacak yatın varsa karşıdaki müşteriye iyi davranmak ve onun talep ettiği saçma işleri yapmak zorundasın.

Paranın köle haline getirmesi de böyle böyle oluyor: Bize fırsatlar vaadediyor. İndirimdeki ürünler, görülecek ülkeler, yatırım fırsatları, daha çok, daha fazla. 10 (bin, milyon...) lira farkla daha verimli/güzel/faydalı işler yapabiliyoruz. Daha fazlasını istedikçe, daha fazlası için zincire vurulmamız gerekiyor. *Ben bunu istemiyorum* diyecek güç yok, *her şeyim var, paranın bana getireceği nesneleri istemiyorum, sadece ona mecbur olmaktan kurtulmak istiyorum*.

Dünya insanlara *hayır deme özgürlüğünü* unutturmak için ona sahte özgürlükler sunuyor. *Zincirlerimize bağlı olduğun sürece istediğin kadar özgür olabilirsin*. Bu özgürlük seni sonraki yaşamlarında bu dünyada bulunmaktan kurtulmak, öldükten sonra cennete gitmek ve *haberlerde gördüğün şu zavallı insanların durumuna düşmemek* gibi formlar alabilir ama asla çarkın kendisini durduracak bir iş yapmamalıdır. Çark döndüğü sürece özgürsün. Çark durmasın diye sana borç veriyoruz.